

Dobrosława Świerczyńska

"Ostrożna muza satyr oświeceniowych", Józef Tomasz Pokrzywniak, "Studia Polonistyczne" IV Poznań 1977 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 21/2 (68), 188

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ POKRZYWNIAK Józef Tomasz: Ostrożna muza satyr oświeceniowych. "Studia Polonistyczne" IV, Poznań 1977, s. 31-44.

Przegląd funkcjonujących w historii literatury opinii badaczy na temat satyry oświeceniowej. Polska satyra oświeceniowa – wbrew wzorom francuskim, a zgodnie z tradycjami polskimi – była satyrą na ogół bezosobową: przedmiotem jej były wady i przywary ludzkie, sprawy ogólne, typowe, nie indywidualne; krytykę imienną traktowano jako paszkwil. Rozpatrując przyczyny tej bezosobowości i bezimienności satyry (polecenia władzy kościelnej czy państwowej, względy dla mecenasów, umiarkowanie reformatorski charakter oświecenia polskiego) – autor przychylił się do tezy o estetycznym i etycznym rodowodzie tego zjawiska, o niechęci do "szczypania cudzej sławy".

BP/68/69

D.Ś.

/II/ POŚPIECHOWA Leokadia: Kraków w twórczości literackiej Włodzimierza Tetmajera. "Zeszyty Naukowe WSP Opole". Seria A. Filologia Polska XIV, Opole 1976, s. 105-123.

Autorka omawia związki Włodzimierza Tetmajera z Krakowem i środowiskiem kulturalnym tego miasta, z którym był bardzo blisko związany, mimo że nie było to jego miasto rodzinne. Następnie zajmuje się obrazami Krakowa, które można odnaleźć w utworach literackich (także nie drukowanych) Tetmajera. Analizuje znaczenie ideowe tak ukształtowanej wizji Krakowa, zestawianej z innymi obrazami miasta przekazanymi przez literaturę modernistyczną.

BP/68/70

Mar. P.